

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Dôsledok kasácie prvoinštančného rozhodnutia vs. právoplatne skončená vec**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/53/2017 zo dňa 23. 11. 2017
- 2. K procesnej povahe nároku na náhradu trov konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo 51/2016 zo dňa 23. 11. 2017
- 3. K preventívnemu pôsobeniu poriadkovej pokuty na priebeh konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/11/2017 zo dňa 21. 11. 2017
- 4. K potrebe existencie dôvodov na obnovu konania**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/21/2016 zo dňa 30. 11. 2017
- 5. K určení spôsobu, akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/87/2017 zo dňa 29. 11. 2017
- 6. Ku kvalifikácii lymfkej boreliózy ako choroby z povolania v prípade, keď nie je isté, kedy došlo k uštipnutiu infikovaným kliešťom**
Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoPr/11/2016 zo dňa 6. 3. 2018
- 7. K príslušnosti súdu na prejednanie individuálnych pracovnoprávných sporov**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndc/9/2017 zo dňa 29. 11. 2017
- 8. Účel incidenčného konania**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoKR/49/2016 zo dňa 19. 4. 2017
- 9. Vyslovenie podozrenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti nenapĺňuje znaky skutkovej podstaty krivého obvinenia**
Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/93/2017 zo dňa 6. 3. 2018
- 10. K podmienkam uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a.s. o schválení rozdelenia zisku**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Cob/7/2018 zo dňa 15. 3. 2018
- 11. K určení miestnej príslušnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Nds/9/2017 zo dňa 30. 11. 2017
- 12. Rozsah dôkazného bremena**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 185/2017 zo dňa 8. 1. 2017
- 13. K doručovaniu súdnych písomností do členského štátu Európskej únie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/182/2017 zo dňa 20. 12. 2017
- 14. K zásahu do autorského práva spočívajúceho vo využití častí interview v inom článku**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5Co/403/2014 zo dňa 7. 3. 2018
- 15. Nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z.**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/323/2017 zo dňa 1. 3. 2017

1. Dôsledok kasácie prvoinštančného rozhodnutia vs. právoplatne skončená vec

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/53/2017 zo dňa 23. 11. 2017

Anotácia:

Súd zamietol žalobu smerujúcu voči súdnemu exekútorovi, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že výkon exekúcie nie je možné považovať za rozhodnutie súdu, následkom čoho nie je možné voči nemu podať opravný prostriedok. Žalobkyňa voči uvedenému rozhodnutiu podala dovolanie z dôvodu, že exekúcia prebehla na základe nulitného úkonu, pričom sa súd týmto nezákonným konaním už nezaoberal.

Právna veta:

Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého (kasačné, procesné) uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku kasácie prvoinštančného rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 420, § 444, § 445, § 451

2. K procesnej povahe nároku na náhradu trov konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo 51/2016 zo dňa 23. 11. 2017

Anotácia:

Žalobca sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým žalobcovi priznal jeho právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Nárok žalobcu bol zamietnutý s odôvodnením, že zákon demonštratívny spôsobom vymenúva, čo možno považovať za trovy právneho zastúpenia, pričom tento nárok je nárokom hmotnoprávnym. S takýmto odôvodnením sa však Najvyšší súd nestotožnil, a vyjadril sa k povahe nároku na trovy právneho zastúpenia.

Právna veta:

Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia a jeho uplatnenie je nárokom procesným, pretože má základ v procesnom práve. Až na základe právoplatného rozhodnutia o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia možno hovoriť o hmotnoprávnom nároku a v súvislosti s tým o pohľadávke.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 251 až § 264

3. K preventívnemu pôsobeniu poriadkovej pokuty na priebeh konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/11/2017 zo dňa 21. 11. 2017

Anotácia:

Úpadca narúšal priebeh schôdze veriteľov tak, že svojím vystupovaním napádal a hrubo urážal osoby prítomné v pojednávacej miestnosti. Aj napriek výzvam zo strany súdu úpadca naďalej narúšal priebeh schôdze veriteľov, na základe čoho mu súd udelil poriadkovú pokutu. Voči tomuto uzneseniu súdu podal úpadca v zákonnej lehote odvolanie.

Právna veta:

Poriadková pokuta má naplňať aj preventívnu funkciu pred ďalšími možnými neopodstatnenými zásahmi úpadcu do ďalšieho priebehu konkurzného konania. Poriadková pokuta predstavuje právny nástroj, ktorým možno vynútiť u úpadcu plnenie jeho zákonných povinností a rešpektovanie pokynov súdu (a správcu konkurznej podstaty), ako aj nástroj, ktorý má prispieť k dosiahnutiu účelu konkurzu. Táto preventívna funkcia poriadkovej pokuty je zvýraznená tým, že pri opakovanom narúšaní priebehu konkurzného konania alebo pri opakovanom nerešpektovaní pokynov súdu úpadcom, môže súd uložiť úpadcovi poriadkovú pokutu až do výšky 2 000,- eur, a to aj opakovane.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Poriadkové opatrenia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 102

4. K potrebe existencie dôvodov na obnovu konania

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/21/2016 zo dňa 30. 11. 2017

Anotácia:

Daňový úrad uložil žalobcovi pokutu, nakoľko si žalobca ako daňový subjekt uplatnil právo na odpočítanie dane bez toho, aby došlo k daňovej povinnosti, keďže práce uvedené na faktúre nie sú predmetom dane od platiteľa. Išlo o práce vykonané na nehnuteľnom majetku platiteľa vo Fínsku. Podľa žalobcu však správca dane nepreveril skutočnosti smerodajné pre počítanie a vyrubenie DPH zo zdaniteľných plnení, na základe čoho sa domáhal obnovy konania.

Právna veta:

Obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok je inštitút, úlohou ktorého je odstrániť nedostatky v zistení skutkového stavu veci, alebo nedodržaní niektorých procesných podmienok. Inštitút obnovy konania umožňuje prekonať prekážku rei iudicate. Na to, aby bolo možné vyhovieť návrhu na obnovu konania, sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne stanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto, ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto návrh zamietnuť. Novými skutočnosťami alebo dôkazmi sa rozumejú také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré účastník v pôvodnom konaní nemohol uplatniť vôbec, pretože ich v tom čase nepoznal, alebo ich bez vlastnej viny nemohol uplatniť. Zároveň treba zdôrazniť podstatnú okolnosť, že novými skutočnosťami sú len také skutočnosti, ktoré nastali do vydania pôvodného rozhodnutia správneho orgánu, pretože len na tieto okolnosti mohol správny orgán prihliadať. Ďalšou podmienkou na obnovu konania je, že nové skutočnosti a dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Túto okolnosť musí vždy posúdiť správny orgán podľa konkrétnych okolností prípadu.

Právna oblasť: Správne právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Daň z pridanej hodnoty, Obnova konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 563/2009 Z. z. – § 44, § 45, § 46
162/2015 Z. z. – § 472 – § 482
160/2015 Z. z. – § 397 – § 418

5. K určeniu spôsobu, akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/87/2017 zo dňa 29. 11. 2017

Anotácia:

Súd rozsudkom zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, pričom zaviazal otca prispievať na výživu maloletej. Zároveň súd upravil styk otca s maloletou tak, že sa môže s maloletou stretávať vždy posledný víkend v mesiaci. Voči uvedenému rozhodnutiu podala matka maloletej odvolanie s odôvodnením, že nie je schopná dopravovať maloletú k otcovi do miesta bydliska najmä z dôvodu, že je na materskej dovolenke s ďalším maloletým dieťaťom, pričom jej finančná situácia nedovoľuje pokryť náklady na cestovné a ubytovanie za účelom realizácie styku maloletej s otcom.

Právna veta:

Určenie spôsobu, akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom súdom je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci (možností a schopností oboch rodičov zabezpečiť podmienky pre stretávanie sa s maloletým dieťaťom, potrieb, osobnosti, citových väzieb maloletého dieťaťa a mnohých ďalších aspektov). Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery "šité na mieru" pre ten ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t.j. najlepší záujem maloletého dieťaťa a zachovanie práva rodičov na ich vzťah k maloletému dieťaťu. Preto ani nemôže reálne existovať ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu ohľadom spôsobu určenia styku rodiča s maloletým dieťaťom a na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani existujúca rozhodovacia činnosť súdov v obdobných prípadoch, na ktoré dovolateľka poukazovala, pretože každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady i keby formálne vykazovali rovnaké skutkové okolnosti. Pokiaľ v prejednávanej veci súdy na základe voľnej úvahy dospeli k záveru, že okolnosti veci umožňujú uložiť povinnosť rodičovi odovzdať dieťa na inom mieste než v mieste bydliska rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, tento ich záver nemôže byť preskúmaný podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v rámci mimoriadneho opravného prostriedku, pretože dovolací súd nie je oprávnený preskúmať a prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu z hľadiska ich správnosti a úplnosti (§ 442 CSP), ani prehodnocovať vykonané dôkazy; iný prístup by bol porušením zásady priamosti súdneho konania. Dovolací súd totiž nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Konanie o styku rodiča s maloletým, Prípustnosť dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 161/2015 Z. z. – § 111 – § 122

6. Ku kvalifikácii lymskej boreliózy ako choroby z povolania v prípade, keď nie je isté, kedy došlo k uštipnutiu infikovaným kliešťom

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoPr/11/2016 zo dňa 6. 3. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sa pomerne podrobne zaoberá otázkou, či pre kvalifikáciu lymskej boreliózy ako choroby z povolania postačí, aby existovala len určitá pravdepodobnosť, že infikovaný kliešť zamestnanca uštipol počas plnenia pracovných úloh pre zamestnávateľa. Zamestnanec v danom prípade nedokázal presne špecifikovať okolnosti ani dobu, v ktorej došlo k uštipnutiu infikovaným kliešťom; uviedol dokonca, že v období, kedy u neho choroba vypukla, ho uštiplo viac kliešťov a to nielen pri plnení pracovných úloh, ale aj počas vykonávania mimopracovných aktivít. Napriek tomu však už súd prvej inštancie rozhodol, že zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú lymskou boreliózou ako chorobou z povolania je daná.

Proti rozhodnutiu sa odvolal zamestnávateľ, ktorý poukazoval najmä na nedostatočné preukázanie príčinnej súvislosti uštipnutia s výkonom práce. Krajský súd Banská Bystrica však prvoinštančné rozhodnutie potvrdil a uviedol, že v podobných prípadoch postačí pre záver o kvalifikácii choroby ako choroby z povolania len vyššia miera pravdepodobnosti, že choroba vznikla v súvislosti s plnením pracovných povinností.

Právna veta:

- I. Ohľadom naplnenia požiadavky trvania na exaktnom preukázaní presného miesta a času, kedy k uštipnutiu infikovaným kliešťom u žalobcu malo dôjsť, ktoré uštipnutie aj malo viesť k nástupu lymskej boreliózy, ktoré prenášajú infikované kliešte, je nevyhnutné prihliadať na špecifikum konkrétneho ochorenia a zohľadniť určité biologické a medicínske limity týkajúce sa tohto špecifického ochorenia a zohľadniť jeho charakter. Je veľmi obtiažne a bolo by na hranici absurdnej a prakticky ťažko splniteľnej požiadavky zo strany súdu, aby trval na presne určenom časovom údaji a na vymedzení presného miesta určenia, kedy a kde presne došlo k uštipnutiu infikovaným kliešťom žalobcu a zotrvať na potrebe preukázať tieto okolnosti. Žalobca v konaní poukázal na značný nepomer času, ktorý v roku 2010 preukázateľne podľa evidencie samotného zamestnávateľa strávil v teréne pri výkone práce a času, ktorý v roku 2010 trávil preukázateľne pri svojej voľnočasovej aktivite a to výkone poľovníckeho práva v poľovníckych združeniach, ktorých je členom, pričom tento pomer je 89,62 hodín výkonu práce oproti 7,5 hodín výkonu poľovníctva.
- II. Vzhľadom na lekárske odborníkom konštatovanú nemožnosť s absolútnou presnosťou určiť moment – teda konkrétny čas – ani konkrétne miesto uštipnutia kliešťom žalobcu, pri zohľadnení rozumnej miery požadovanej pravdepodobnosti preukázania týchto neverifikovateľných okolností, je správny záver súdu prvej inštancie, a že ochorenie diagnostikované žalobcovi možno kvalifikovať ako chorobu z povolania.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Choroby z povolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 311/2001 Z. z. – § 195 ods. 4
pre ČR: 262/2006 Sb. – § 271k odst. 4

7. K príslušnosti súdu na prejednanie individuálnych pracovnoprávných sporov

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndc/9/2017 zo dňa 29. 11. 2017

Anotácia:

Najvyšší súd rozhodoval o negatívnom kompetenčnom spore okresných súdov. V žalobe, ktorá bola doručená Okresnému súdu Košice II, išlo o individuálny pracovnoprávny spor, pri ktorom je daná kauzálna príslušnosť súdu v zmysle § 23 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd sa na základe predložených materiálov vyjadril ku otázke príslušnosti súdu na prejednanie veci.

Právna veta:

Cieľom § 19 písm. a/ CSP je hospodárne a rýchle súdne konanie, ktoré podmieňuje aj tá okolnosť, že žalovaný sa väčšiu časť dňa zdržiava práve v mieste výkonu svojej práce a preto je efektívnejšie, aby vo veci konal namiesto všeobecného súdu práve ten súd, v ktorého obvode sa žalovaný reálne zdržiava. Zo samotného znenia ustanovenia, v ktorého obvode má (a nie mal) žalovaný miesto výkonu práce, ako aj zo zásady perpetuatio fori (trvania miestnej, vecnej a kauzálnej príslušnosti až do skončenia sporu) zakotvanej v § 36 ods. 2 CSP, vyplýva, že pre určenie miestnej príslušnosti súdu je rozhodujúci okamih začatia súdneho sporu a v tom čase existujúce okolnosti, podľa ktorých sa miestna príslušnosť súdu určuje. O prípad osobitnej miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. a/ CSP teda ide len vtedy, ak žalovaný má v čase podania žaloby „miesto výkonu práce“ v obvode súdu, na ktorý bola žaloba podaná.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Pracovné právo

Právny inštitút: Spory o právomoc, Príslušnosť súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 160/2015 Z. z. – § 11, § 13, § 19, § 23

8. Účel incidenčného konania

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoKR/49/2016 zo dňa 19. 4. 2017

Anotácia:

Okresný súd zamietol žalobu žalobcu o určenie pravosti pohľadávky, ktorú si tento uplatnil prihláškou ako pohľadávku podmienenú, voči úpadcovi vo vyhlásenom konkurze a ktorá bola správcom popretá.

Proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že tento súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, vzhľadom na čo je toto rozhodnutie nejasné a nepreskúmateľné, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi konania odníma možnosť pred súdom konať. Na tomto základe žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Právna veta:

Odvolací súd pred vlastným hodnotením veci konštatuje, že úlohou incidenčného konania nie je opätovné preskúmanie uplatnenej pohľadávky súdom, pretože to je úlohou správcu. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či popierajúci prejav správcu obstojať alebo nie, teda či dôvody obsiahnuté v popierajúcom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená (teda úplne, alebo v určitej časti, alebo v určitom poradí a pod.). Zákon o konkurze a reštrukturalizácii neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by správcovi ukladalo povinnosť jednoznačne formulovať dôvod a rozsah popretia pohľadávky, ale kladie správcovi za úlohu preskúmať pohľadávku a v prípade, že existujú pochybnosti, ukladá mu povinnosť takú pohľadávku poprieť. Teda zákon predpokladá, že pokiaľ existuje pochybnosť o prihlásenej pohľadávke, správca má nielen možnosť, ale naopak, povinnosť takú pohľadávku poprieť. V prípade popretia pohľadávky správcom je potom na veriteľovi, aby sa určenia pohľadávky domáhal súdnou cestou v zákonnej lehote a dôkazné bremeno leží na žalobcovi, t. j. veriteľovi pohľadávky, ktorý má pred súdom preukázať, že pohľadávka je nesporná. V tomto kontexte je dokonca nepodstatné, či dôvody, pre ktoré bola pohľadávka popretá boli správne alebo nie.

Právna oblasť: Obchodné právo, Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Incidenčné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 7/2005 Z. z. – § 32

9. Vyslovenie podozrenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti nenaplnuje znaky skutkovej podstaty krivého obvinenia

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/93/2017 zo dňa 6. 3. 2018

Anotácia:

Krajský súd Banská Bystrica sa v predkladanom rozhodnutí zaoberal skutkovou situáciou spočívajúcou v tom, že obžalovaný zaslal na okresnú prokuratúru písomnosť, v ktorej uviedol, že sa od záujemcu o kúpu jeho rodinného domu dozvedel, že ho dve iné osoby mali spoločne vydierať, a to tak, že záujemcovi povedali, že ak neupustí od kúpy rodinného domu obžalovaného, tak ho z neho do mesiaca dostanú preč. Predmetné trestné oznámenie bolo odmietnuté. Obžalovaný ďalej zaslal na Slovenskú advokátsku komoru sťažnosť na advokáta, ktorý mal byť jedným z údajných vydieračov; v sťažnosti uviedol, že advokát mu vypovedal plnú moc a začal zastupovať jeho protistranu, čím sa dostal do konfliktu záujmov. Vyššie uvedeným konaním obžalovaného malo dôjsť k uvádzaniu nepravdivých údajov voči údajným vydieračom a k spáchaniu trestného činu krivého obvinenia. Súd prvého stupňa obžalovaného spod obžaloby oslobodil s tým, že jeho jednanie nie je trestným činom. Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal odvolanie okresný prokurátor; odvolanie sa opieralo najmä o argument, že konanie obžalovaného naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu krivého obvinenia, pretože záujemca obžalovaného neinformoval o tom, že by bol na neho vyvíjaný nejaký nátlak zo strany poškodených.

Krajský súd Banská Bystrica s argumentáciou v odvolaní nesúhlasil. V tejto súvislosti podal upresňujúci výklad k znakom skutkovej podstaty trestného činu krivého obvinenia, keď uviedol, že ak niekto vysloví len podozrenie opierajúce sa o konkrétne údaje naznačujúce, že by mohlo dôjsť k spáchaniu trestnej činnosti, nedopúšťa sa tým trestného činu krivého obvinenia.

Právna veta:

Pri trestnom čine krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. sa vyžaduje úmyselné krivé obvinenie iného s vedomím, že ide o nepravdivý údaj vo vzťahu k označenej osobe, v úmysle privodiť inému trestné stíhanie. Vyslovenie len podozrenia podopretého konkrétnymi údajmi, ktoré považuje oznamovateľ za podozrivé a svedčiacie o možnosti, že by sa mohlo jednať o trestnú činnosť, nenaplnujú znaky tohto trestného činu. Napr. okradnutá osoba na základe určitých konkrétnych poznatkov, ktoré môžu svedčiť, že trestnú činnosť spáchala ním označená osoba, ktorú označí za páchatela a neskôr sa preukáže, že páchatelom bola osoba iná, oznamovateľ sa však nedopustí trestného činu.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Krivé obvinenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 345
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 345

10. K podmienkam uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a.s. o schválení rozdelenia zisku

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Cob/7/2018 zo dňa 15. 3. 2018

Anotácia:

Krajský súd Prešov sa v predkladanom rozhodnutí zaoberal nárokom na náhradu škody vo forme ušlého zisku, ktorá vznikla v dôsledku neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti, ktorým bola schválená riadna účtovná závierka a rozdelenie zisku. Dôvodom neplatnosti uznesenia bola skutočnosť, že v uznesení nebola rozdelená časť zisku aj v prospech akcionárov na dividendy; pri schvaľovaní uznesenia zároveň došlo k zneužitiu práv väčšinových akcionárov na úkor minoritných akcionárov. Súd prvej inštancie uplatnený nárok na náhradu škody priznal.

Spoločnosť proti rozhodnutiu podala odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že žalobe na náhradu predmetnej škody malo (aj) v súlade s tzv. všeobecnou prevenčnou povinnosťou podľa § 415 Občianskeho zákonníka predchádzať využitie iných prostriedkov k náprave (na základe princípu separácie a postupnosti uplatnenia zodpovednostného právneho vzťahu) – minoritní akcionári mali v prvom rade možnosť požiadať o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia, na ktorom by sa dožadovali rozhodnutia o rozdelení zisku, event. mohla byť podaná žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia voči členom štatutárneho orgánu spoločnosti, príp. mal byť nárok na náhradu škody uplatnený voči nim. Krajský súd Prešov s touto argumentáciou nesúhlasil a uviedol, že podmienky na uplatnenie nároku na náhradu škody boli splnené, pretože nijaký právny predpis nepodmieňuje uplatnenie predmetného nároku realizáciou prostriedkov vymenovaných žalovanou spoločnosťou; na tomto závere nič nemení ani všeobecná prevenčná povinnosť, ktorú majú aj minoritní akcionári.

Právna veta:

Tzv. postupnosť krokov pri uplatnení zodpovednostného právneho vzťahu, prípadne využitie iných foriem ochrany záujmov spoločníkov (akcionárov) v kapitálových obchodných spoločnostiach, najmä v podobe dojednaní pozície spoločníka spoločnosti v spoločenskej zmluve, uzavieraním dohôd medzi spoločníkmi o spoločnom postupe, podávaním podnetov na orgány spoločnosti a vyžadovaním informácií o záležitostiach spoločnosti, domáhanie sa zvolania valného zhromaždenia ako najvyššieho orgánu spoločnosti, uplatňovanie nárokov v mene spoločnosti a uplatňovanie nárokov voči členom štatutárnych orgánov spoločnosti nič nemení na právnom základe škody, ktorá vznikla neplatným postupom žalovaného na valnom zhromaždení. Nemožno súhlasiť s argumentáciou, že len vykonaním predchádzajúcich krokov (vyššie uvedení), ktoré by eventuálne nevedli k náprave, je možné následne žalovať o náhradu škody. Takáto povinná postupnosť krokov nevyplýva z právneho predpisu a nie je prekážkou pre uplatnenie nárokov na náhradu škody voči akciovej spoločnosti spôsobenej neplatným uznesením valného zhromaždenia o rozdelení zisku.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Náhrada škody, Práva a povinnosti akcionárov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 513/1991 Zb. – § 56a ods. 1,2, § 178, § 373, § 757

pre ČR: V ČR sa rozhodnutie pre rozdielnosť právnych úprav neuplatní

11. K určeniu miestnej príslušnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Nds/9/2017 zo dňa 30. 11. 2017

Anotácia:

Krajský súd v Bratislave rozhodoval vo veci, v ktorej ako správny orgán v prvej inštancii rozhodol riaditeľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove. Krajský súd s odôvodnením, že vstupujú do platnosti nové procesné kódexy, t. j. zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdy poriadok, postúpil danú vec Krajskému súdu v Prešove, z dôvodu miestnej a vecnej príslušnosti.

Právna veta:

Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetiatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný.

Právna oblasť: Správne právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Miestna príslušnosť súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 162/2015 Z. z. – § 10 až § 14

12. Rozsah dôkazného bremena

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 185/2017 zo dňa 8. 1. 2017

Anotácia:

Okresný súd prvým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností. Súd prvej inštancie už pred vydaním prvého rozsudku vykonal dokazovanie, ktoré opakovane doplnil pred vydaním v poradí druhého a tretieho rozsudku. Po zrušujúcom uznesení najvyššieho nemožno konštatovať, že by nevytvorili súdy žalobcom procesnú možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, procesu dokazovania alebo k prejednanému sporu. Žalobcovia však v predmetnom spore vyjadrili podozrenie, že sa nemali možnosť v dostatočnom rozsahu vyjadriť k dôkazom protistrany.

Právna veta:

- I. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týka povinnosť strany tvrdiť a označiť dôkazy na preukázanie tvrdení, je vždy daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Táto norma zásadne určuje rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané) a aj nositeľa dôkazného bremena. V závislosti na hypotéze právnej normy má každá zo strán sporového konania samostatnú (vlastnú) povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, a teda aj z toho vyplývajúce odlišné a samostatné bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno.
- II. Odvolací súd je viazaný názorom dovolacieho súdu vyjadreným v jeho zrušujúcom rozhodnutí tak pri posudzovaní otázok hmotného práva (aká právna norma a akým spôsobom má byť aplikovaná), ako aj pri aplikácii procesných predpisov (v čom spočívali vady konania, z akého dôvodu je rozhodnutie nesprávne a v čom sa nesprávnosť prejavuje). Zmyslom tejto záväznosti je zabrániť tomu, aby sa odvolací súd po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia dopustil znova rovnakých pochybení. Ak by právny záver najvyššieho súdu vyslovený v jeho zrušujúcom rozhodnutí nebol v ďalšom konaní súdom nižšieho stupňa rešpektovaný, zakladalo by to prípustnosť dovolania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie, Viazanosť rozsahom dovolania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 160/2015 Z. z. – § 185 až § 211, § 439

13. K doručovaniu súdnych písomností do členského štátu Európskej únie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/182/2017 zo dňa 20. 12. 2017

Anotácia:

Okresný súd konal vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, pričom maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca. Voči uvedenému rozsudku chcela matka maloletej podať odvolanie, no súd ju informoval, že nestihla 15 dňovú lehotu na podanie odvolania. Napadnutý rozsudok bol totiž matke doručený v mieste jej bydliska v Maďarsku, a to do rúk jej otca. Matka uviedla, že odvolací súd dospel k nesprávnemu zisteniu keď uviedol, že rozsudok bol žalobkyni doručený do vlastných rúk, nakoľko ho na jej adrese v Maďarsku prevzal jej otec, čo vyplýva aj zo samotnej doručky. Ona predmetný rozsudok prevzala až priamo na Okresnom súde Rimavská Sobota a odvolanie podala v zákonnej lehote.

Právna veta:

Podľa oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 50/2010 Z. z., ktoré poskytuje pravidlá pre medzinárodný poštový styk, členské krajiny alebo ich určené poštové podniky môžu zabezpečiť nepovinné doplnkové služby a to aj službu do vlastných rúk pre doporučené listové zásielky s označením „A REMETTRE EN MAIN PROPRE“. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súdne písomnosti je možné doručovať osobám bývajúcim v členskom štáte aj priamo poštou a to doporučené, pričom sa vyžaduje potvrdenie o doručení. Pošta (Slovenská pošta, a.s. ako tradičný poskytovateľ poštových služieb) doručí zásielku len vtedy, ak adresát alebo oprávnený prijímateľ (ak nie je možné dodať zásielku adresátovi) preukážu pri preberaní svoju totožnosť, umožnia zaznamenať číslo dokladu totožnosti a potvrdia jej prevzatie. Oprávneným prijímateľom zásielok adresovaných fyzickej osobe sú manžel/manželka adresáta ako aj osoby, ktoré dovŕšili 15. roku života a bývajú s adresátom v tom istom rodinnom dome/byte. Týmto osobám však nemôžu byť doručované zásielky určené do vlastných rúk, ak ich adresát na preberanie zásielok do vlastných rúk vyslovene nesplnomocnil. Doručovanie poštovej zásielky do vlastných rúk je možné len prostredníctvom doplnkovej služby, pričom táto zásielka je označená „A REMETTRE EN MAIN PROPRE“.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odvolanie, Prijímanie doručovaných písomností

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 161/2015 Z. z. – § 59 až § 62, § 111, 160/2015 Z. z. – § 109, 110, 111

14. K zásahu do autorského práva spočívajúceho vo využití častí interview v inom článku

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5Co/403/2014 zo dňa 7. 3. 2018

Anotácia:

Krajský súd Bratislava v predkladanom rozhodnutí posudzoval prevzatie doslovných citácií pasáží z rozhovoru so známou herečkou do článku od iného autora a uverejneného v inom periodiku, ako rozhovor. Vydavateľ periodika, v ktorom bol uverejnený rozhovor, následne podal žalobu proti vydavateľovi periodika, v ktorom bol uverejnený článok; žalobou sa domáhal ospravedlnenia za neoprávnený zásah do autorského práva a odstránenia článku z internetovej stránky žalovaného. Súd prvej inštancie nárok na ospravedlnenie priznal; k nároku na odstránenie celého článku však uviedol, že ho nemôže priznať, pretože časť článku vytvoril iný autor, takže odstránenie celého článku by bolo nad rámec autorských práv autora rozhovoru.

Proti rozhodnutiu podali odvolanie aj žalobca aj žalovaný. Žalovaný namietal, že vyjadrenia respondentky nemožno považovať za autorské dielo osoby kladúcej otázky, ale za prejav osobnej povahy herečky, ktorá by sa teoreticky mohla brániť proti ich použitiu cestou občianskoprávnej žaloby na ochranu osobnosti. Žalobca vo svojom odvolaní namietal, že pokiaľ mal súd za to, že nemožno vyhovieť návrhu na odstránenie celého článku, mal súd uložiť odstránenie aspoň tých častí, ktoré autorské právo porušujú. Krajský súd Bratislava vo svojom rozhodnutí jednoznačne uzavrel, že aj interview (a to aj jeho časti spočívajúce v odpovediach respondentov) podliehajú autorskoprávnej ochrane. Na druhej strane však upozornil, že pokiaľ sú časti rozhovoru použité v inom článku, nemožno priznať nárok na odstránenie celého článku. Autorskému právu zodpovedá len právo na odstránenie tej časti, ktorá bola z rozhovoru neoprávnene prevzatá.

Právna veta:

- I. Interview ako forma rozhovoru medzi dvoma alebo viacerými osobami je zameraná na získanie informácií, argumentov a názorov a určený na publikáciu, sa líši od bežného rozhovoru tým, že v záujme publicistického zámeru vydavateľa vedením tohto rozhovoru, sú cielene kladené otázky vyplývajúce z témy. Nejedná sa tak len o reprodukciu tvrdení určitej osoby, ale je potrebné prihliadnúť aj k faktu publicistickej súčinnosti vydavateľa a tým aj jeho podielu na obsahu a vyznení rozhovoru. Otázky kladené redaktorkou žalobcu možno považovať za jedinečný výsledok tvorivej činnosti redaktorky, spĺňajúci pojmový znak autorského diela – literárneho, pričom odpoveďami na kladené otázky využila respondentka svoje právo na prejav osobnej povahy a slobodne vyjadrila svoj názor na kladené otázky. Vychádzajúc z uvedeného logicky nemožno oddeliť odpovede od otázok redaktorky, nakoľko len na základe otázok vznikli odpovede.
- II. I keď žalovaný v článku použil bez súhlasu žalobcu jeho autorské dielo, táto skutočnosť sama o sebe nie je dôvodom na to, aby súd uložil žalovanému povinnosť odstrániť článok ako celok z internetového portálu žalovaného.
- III. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu v podanom odvolaní, že v prípade pochybností mal súd prvej inštancie uložiť žalovanému povinnosť odstrániť z internetovej stránky len časť, ktorá bola neoprávnene prevzatá, odvolací súd poukazuje na to, že žalobný petit formuluje vo veci žalobca a súd je ním viazaný. Viazanosť súdu žalobným petitom znamená, že pri rozhodovaní vo veci je súd povinný zachovať obsahovú zhodnosť toho čoho sa žalobca v konaní domáhal, ale môže výrok formulovať inými slovami. Nakoľko v prejednávanej veci žalobca žalobný petit obsahovo vymedzil tak, že žiadal o odstránenie článku ako celku, súd prvej inštancie postupoval vo veci správne, keď žalobu v tejto časti zamietol. Rovnako z hľadiska procesného takúto argumentáciu žalobcu v podanom odvolaní nemožno považovať ani za návrh na zmenu žaloby i s prihliadnutím na to, že v odvolacom konaní žalobu meniť nemožno.

Právna oblasť: Autorské právo

Právny inštitút: Autorské dielo, Ochrana autorského práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 185/2015 Z. z. – § 3 ods. 1, 2 § 37, § 58 ods. 1 písm. f)
pre ČR: 121/2000 Sb. – § 2 odst. 1, § 31, § 40 odst. 1 písm. d)

15. Nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z.

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/323/2017 zo dňa 1. 3. 2017

Anotácia:

Krajský súd Nitra v predkladanom rozhodnutí posudzoval, či možno nároky na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v danom prípade išlo o nemajetkovú ujmu spôsobenú blízkej osobe obeť usmrtenej pri dopravnej nehode) podradiť pod nároky kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k jednoznačnému názoru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa musí odškodniť v rámci náhrady škody na zdraví podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to s odkazom na eurokonformný výklad vyššie uvedeného ustanovenia a príslušnú judikatúru Súdneho dvora EÚ.

V súvislosti s obsahom rozhodnutia Krajského súdu Nitra treba podotknúť, že ide o pomerne presvedčivé rozhodnutie, ktoré sa pokúša v slovenskej judikatúre presadiť nový trend – je totiž v rozpore so staršími rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutie NS SR zo dňa 31. 3. 2016, sp.zn. 3Cdo 301/2012, v ktorom sa Najvyšší súd vyslovil presne opačne). Ako dôvod odklonu od rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Krajský súd Nitra uvádza judikatúru Ústavného súdu SR (bližšie bod 18 odôvodnenia rozhodnutia), z ktorej vyvodzuje, že Ústavný súd SR má na podradenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pod nároky z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu iný názor, ako Najvyšší súd.

Právna veta:

S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v ustanovení § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Odvolací súd k uvedenému ešte dopĺňa, že eurokonformný výklad prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, ak je vnútroštátny predpis nepresný a necháva súdnemu orgánu priestor pre úvahu, resp. eurokonformná interpretácia môže poslúžiť na účely vyplnenia medzery vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami práva Únie. Vnútroštátny súd, ktorý aplikuje vnútroštátne právo, je pritom povinný vykladať ho čo najviac v zmysle znenia a cieľov smernice, aby sa dosiahol smernicou sledovaný účinok. Zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva platí nielen v prípade vnútroštátnych ustanovení osobitne prijatých na vykonanie smernice, ale vzťahuje sa na vnútroštátne právo ako celok, vrátane vnútroštátnej judikatúry. Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú pritom v rámci svojich právomocí vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa zabezpečila úplná účinnosť smernice a dosiahnutie jej cieľa, bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla

Súvisiace predpisy a ustanovenia:

pre SR:	381/2001 Z. z. – § 4 ods. 2 písm. a) 40/1964 Zb. – § 13 ods. 2
pre ČR:	89/2012 Sb. – § 2959 168/1999 Sb. – § 6 odst. 2 písm. a)